

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 23.11.2017 r.
SWD(2017) 382 final

DOKUMENT ROBOCZY SŁUŻB KOMISJI

STRESZCZENIE OCENY SKUTKÓW

Towarzyszący dokumentowi:

Rozporządzenie Komisji (EU) nr .../...

ustanawiające wytyczne dotyczące bilansowania energii elektrycznej

{C(2017) 7774 final} - {SWD(2017) 383 final}

Streszczenie oceny skutków
Ocena skutków rozporządzenia Komisji ustanawiającego wytyczne dotyczące bilansowania energii elektrycznej
A. Zasadność działań
Dlaczego należy podjąć działania? Na czym polega problem?
Mechanizmy bilansujące nie są jedynie kwestią techniczną zapewniającą stabilność systemu, ale wiążą się z istotnymi skutkami handlowymi, a co za tym idzie – skutkami w zakresie konkurencji. Gdy OSP interweniują, aby zbilansować podaż i popyt, często mają do czynienia z niewystarczającą konkurencją w zakresie usług bilansujących ze względu na niewielką liczbę dostępnych dostawców, którzy gwarantują bilansowanie. Brak konkurencji wynika ze sposobu określania cen energii bilansującej oraz niewystarczającego wykorzystania transgranicznych zdolności przesyłowych (tj. rozdzielonych krajowych rynków bilansujących). Do dziś występują ogromne różnice w cenach energii bilansującej w Europie i brakuje skutecznych zasad umożliwiających efektywne wykorzystanie transgranicznych zdolności przesyłowych na potrzeby bilansowania. Obecne metody stosowane w celu aktywowania energii bilansującej nie wykorzystują pełnego potencjału sieci, a co za tym idzie, dostępne zdolności pozostają niewykorzystane. Obecne ceny energii bilansującej nie zawsze odzwierciedlają niedobór i nie zawsze nagradzają elastyczność.
Jaki jest cel inicjatywy?
Wzrost ilości energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, w szczególności z elektrowni wiatrowych, oraz inne zmiany prowadzące do uzyskania gospodarki niskoemisyjnej wymagają od systemu elektroenergetycznego zdolności integracji bardziej niestabilnych i rozproszonych źródeł wytwórczych. Oczekuje się, że zaproponowany akt wykonawczy przyczyni się do zagwarantowania równowagi między podażą a popytem przy najmniejszym możliwym koszcie dla odbiorców, aby zakończyć proces integracji wewnętrznego rynku energii elektrycznej.
Na czym polega wartość dodana podjęcia działań na poziomie UE?
Zaproponowane środki rozwiążą kwestię nieefektywnego wykorzystania europejskiej sieci przesyłowej energii elektrycznej poprzez poprawę koordynacji, harmonizacji i przejrzystości rynków bilansujących, maksymalizację wykorzystania dostępnych transgranicznych zdolności przesyłowych na potrzeby bilansowania oraz jednocześnie zwiększenie bezpieczeństwa systemu i integracji rynków energii elektrycznej w celu wspierania konkurencji . Ponadto zostanie osiągnięty minimalny stopień harmonizacji w celu zakończenia procesu integracji wewnętrznego rynku energii elektrycznej, a wprowadzenie związanych z nim zmian pozostanie w gestii OSP i krajowych organów regulacyjnych.
B. Rozwiązania
Jakie warianty legislacyjne i nielegislacyjne rozważono? Czy wskazano preferowany wariant? Jak uzasadniono ten wybór lub jego brak?
Funkcjonowanie rynków bilansujących można poprawić poprzez usunięcie przyczyn braku konkurencji w zakresie usług bilansujących, a mianowicie poprzez: - zharmonizowanie metod wyceny energii bilansującej; oraz - wykorzystanie transgranicznych zdolności przesyłowych do wymiany energii bilansującej. W tym celu rozważane są następujące warianty strategiczne: scenariusz odniesienia: brak dalszych działań UE; wariant 1: harmonizacja metod wyceny energii bilansującej; wariant 1.A: metoda jednakowej stawki; wariant 1.B: metoda cen ofertowych; wariant 2: wykorzystanie transgranicznych zdolności przesyłowych do wymiany energii bilansującej; wariant 2.A: tylko wymiany transgraniczne; wariant 2.B: wymiany transgraniczne i krajowe; wariant 2.C (odrzucony): egzekwowanie realizacji zadań ponadnarodowych operatorów bilansujących przez podmioty regulowane na szczeblu regionalnym. Z oceny wynika, że wariant 1.A jest warunkiem koniecznym w celu operacjonalizacji jakichkolwiek podwariantów wariantu 2 oraz że wariant 1.A i podwarianty wariantu 2 są w związku z tym komplementarne. Chociaż oczekuje się, że wariant 2.C przyniesie największe korzyści, obecnie nie obowiązuje żadna podstawa prawna w ramach trzeciego pakietu energetycznego, która uzasadniałaby ten wariant, zdecydowano się zatem nie wprowadzać tego wariantu. Z oceny wynika, że wariant 2.B w połączeniu z wariantem 1.A stanowi najodpowiedniejszy wybór, jeżeli

chodzi o osiągnięcie celów zawartych we wspomnianym wniosku. W ramach tego rodzaju preferencji zakłada się zastosowanie metody jednakowej stawki („cena krańcowa”) na potrzeby energii bilansującej, standaryzację produktów bilansujących oraz ustanowienie ogólnoeuropejskich platform bilansujących w celu ułatwienia koordynacji procesów operacyjnych między operatorami systemów przesyłowych. Taka koordynacja opiera się nadal na koncepcji odpowiedzialności lokalnych w ramach poszczególnych obszarów bilansowania, które składają się z co najmniej jednego obszaru regulacyjnego, ale niekoniecznie obejmują więcej niż jedno państwo członkowskie. W związku z tym przedmiotowe podejście jest kompatybilne z obecnymi zasadami bezpieczeństwa pracy.

Jak kształtuje się poparcie dla poszczególnych wariantów?

Większość zainteresowanych stron popiera wprowadzenie metody jednakowej stawki razem z wiążącym rozporządzeniem w sprawie zarówno transgranicznych, jak i krajowych wymian energii bilansującej. W marcu 2016 r. Forum Florenckie podkreśliło znaczenie rynków bilansujących dla dobrze zintegrowanego i funkcjonującego wewnętrznego rynku energii oraz zachęciło Komisję do szybkiego przedstawienia rozporządzenia ustanawiającego wytyczne dotyczące bilansowania energii elektrycznej państwom członkowskim.

C. Skutki wdrożenia preferowanego wariantu

Jakie korzyści przyniesie wdrożenie preferowanego wariantu lub – jeśli go nie wskazano – głównych wariantów?

Wariant 2.B w połączeniu z wariantem 1.A może przynieść **znaczne korzyści w zakresie dobrobytu** poprzez bardziej efektywne wykorzystanie europejskiej infrastruktury przesyłowej energii elektrycznej, co przyczyni się do większej płynności i konkurencji. Zaproponowane środki pomogą skierować inwestycje związane z wytwarzaniem w miejsca, w których będą one najbardziej efektywne, oraz ograniczyć potrzebę inwestowania w rozbudowę sieci lub moce rezerwowe związane z energią ze źródeł o nieprzewidywalnej charakterystyce wytwarzania.

W przypadku wariantu 2.B OSP zezwala się nie tylko na kompensowanie niezbilansowań, ale także na wymianę standardowych produktów bilansujących. Wymiana standardowych produktów bilansujących prowadzi do bardziej opłacalnego wykorzystania zasobów: najdroższe dostępne jednostki wykorzystuje się do regulacji w dół, natomiast najtańsze zapewniają regulację w górę. Wynikiem połączenia efektu kompensowania niezbilansowań oraz transgranicznej wymiany energii bilansującej jest oszczędność w wysokości **ok. 479 mln EUR rocznie** w porównaniu z wariantem bazowym. Tylko wariant 2.C może objąć niemal wszystkie wspomniane korzyści, wariant 2.A nie będzie w stanie tego zapewnić.

Jakie są koszty wdrożenia preferowanego wariantu lub – jeśli go nie wskazano – głównych wariantów?

Łączne koszty wariantu 2.B w połączeniu z wariantem 1.A wiążą się z dwoma kluczowymi aspektami. Pierwsza grupa kosztów ma związek z opracowaniem wspólnego regulatora technicznego oraz z procesem rozliczania i systemem kompensowania niezbilansowań. Druga grupa kosztów wiąże się z ustanowieniem ogólnoeuropejskich platform bilansujących, w tym przepisów dotyczących procesu rozliczania, a także algorytmów, hostingu, utrzymania i wsparcia tych platform. Koszty związane z wariantem 2.B wynoszą **76,1–96,4 mln EUR** w ramach kosztów prac rozwojowych oraz **1,8–4,6 mln EUR** jako dodatkowe roczne koszty operacyjne. Zainteresowane strony mogą ponieść dodatkowe koszty w związku ze zmianą pewnych procedur bilansujących w nowym systemie, ale mogą także wystąpić oszczędności kosztów, ponieważ w całej Europie będzie więcej zharmonizowanych produktów i usług.

Jakie są skutki dla MŚP i konkurencyjności?

Przedmiotowe rozporządzenie ułatwi udział energii ze źródeł odnawialnych oraz regulację zapotrzebowania na rynkach bilansujących. Oczekuje się, że rozporządzenie to zwiększy przyszłą konkurencyjność unijnych dostawców technologii, takich jak elektryczny i elektroniczny przemysł inżynieryjny, który składa się głównie z MŚP.

Czy przewiduje się znaczące skutki dla budżetów i administracji krajowych?

Celem tego rozporządzenia jest poprawa koordynacji między OSP poprzez stworzenie bardziej przejrzystych i zharmonizowanych zasad. Przewiduje się, że przyczyni się to do zmniejszenia i uproszczenia udziału w rynku bilansującym.

Czy wystąpią inne znaczące skutki?

Nie przewiduje się innych znaczących skutków.

Jak kształtuje się proporcjonalność?

Wariant 2.B w połączeniu z wariantem 1.A powodują osiągnięcie równowagi między poprawą ogólnej

konkurencyjności, efektywności oraz niezawodności rynków energii elektrycznej, umożliwiając przejście na produkcję niskoemisyjnej energii elektrycznej przy jednoczesnej promocji współpracy europejskiej oraz pozostawieniu możliwości wdrażania na szczeblu krajowym.

D. Działania następce

Kiedy nastąpi przegląd przyjętej polityki?

Omawiane rozporządzenie zawiera przepisy szczegółowe mające na celu monitorowanie skuteczności proponowanych środków. Na podstawie tego monitorowania oraz biorąc pod uwagę dalszy rozwój rynków energii elektrycznej i ustanowienie ogółouropejskich platform bilansujących, Komisja może zdecydować o zmianie proponowanego rozporządzenia w przyszłości. Rozporządzenie (WE) nr 714/2009 przewiduje wyraźne prawo zainteresowanych stron do proponowania zmian.